

Rapport kildesortering og avfall 2011/2012.

Miljøråd:

I dette prosjektet satte vi et miljøråd som bestod av en representant fra hver avdeling samt daglig leder, dvs 4 representanter i rådet. Vi har i løpet av perioden hatt 2 miljøråd for idéutveksling og prosessvurdering. Vi valgte å ha jevnlig evaluering og koordinering av prosjektet, samt gi hverandre ideer og info fra hver avdeling på felles personalmøter og planleggingsdager gjennom barnehageåret, da vi opplevde dette mer fruktbart enn flere møter i miljørådet enn de 2 som ble gjennomført. Dette har gjort til at alle avdelingene har vært nyttige bidragsutøvere for hverandre.

MILJØSPIREN:

Vi ønsket å jobbe for å bli en Grønt Flagg barnehagen og valgte å kalle vårt prosjekt for MILJØSPIREN. Tanken bak navnet MILJØSPIREN var at vi skulle legge grunnlaget for gode miljøtanker hos barna, som en start for videre miljøarbeid (j.fr fagområdet 3.4 Natur, miljø og teknikk i Rammeplan).

Med et slikt prosjekt ønsket vi å få økt fokus på miljøarbeidet i hele barnehagen. Vi ønsket å fokusere på kildesortering, avfall og gjenvinning. Vi involverte både barn, personal og foreldre. Barnehagen hadde også fått kompetansemidler av Lørenskog kommune for dette prosjektet.

Hovedmålet med dette prosjektet var å lære barna hva vi kan kildesortere, hva skal kastes hvor og hva kan vi evt bruke om igjen. Med MILJØSPIREN ønsket vi å bidra til at barna får en begynnende forståelse på hvordan hver enkelt kan bidra til å ta vare på miljøet.

Prosessen:

Kildesortering og varmekompost:

Hver avdeling har fått 3 avfallsbøtter hver: en for restavfall, en for matavfall og en for papir.

Her er et glimt av de yngste som dekorerer papiravfallsesken. Det andre bildet er et eksempel på hvordan en annen avdeling har organisert matavfall og papiravfall. Vi er opptatt av at barna skal få oppgaver de ulike aldersgruppene mestrer.

Barna lærer fort hvor de skal kaste de forskjellige tingene. Vi har lært at skall fra sitrusfrukter, som appelsin, ikke skal i matavfallet. Dette har barna, både store og små, lært og de gjør det som en rutine uten å bli minnet på. De passer også på hverandre slik at dette blir gjort riktig.

Gjennom dette prosjektet begynte vi også med at barna selv tømmer tallerkenen sin for matrester etter måltidene. Barn helt ned i 2,5 års alderen får til dette. På bildet under er det 2 jenter på 3år og en gutt på 5år som "rydder" etter sin lunsj. Matrestene blir så kastet i komposten ved dagens slutt. På småbarnsavdelingen samler de voksne matrestene i en boks på trallen som de igjen kaster i matavfallet på kjøkkenet.

Barna er med og kaster matavfallet i komposten. Alle barna har fått vært med og sett hvor komposten står. I starten kastet vi matavfallet i nedbrytbare maisposer som vi igjen kastet oppi komposten. Men vi så at dette ble for mye for komposten og det tok for lang tid før

posene ble til jord. Ut fra denne erfaringen bestemte vi at maisposene skulle kastes i restavfallet, mens matrestene fortsatt ble kastet i komposten.

Det er mye undring omkring dette med at matrestene etter oss kan bli til jord. De fleste barna syntet det var spennende å se oppi komposten. Hva lukter det? Er det noen dyr der? Når vi åpner lokket til komposten ser og kjenner barna at det er varmt nedi.

Barna stiller spørsmål og vi voksne undrer oss sammen med barna på hva som skjer. Tenk at alle småkryp og matrestene til sammen lager ny jord!

Vi voksne har også måtte sette oss godt inn i dette med komposten. I begynnelsen ble det for mye matrester, slik at komposten ikke kom seg helt i gang. Derfor ble det en periode bare kastet matrester i komposten hver fredag. Men allikevel holdt vi rutinene på avdelingene og kjøkkenet sammen med barna, slik at den innlærte rutinen med å sortere matavfall fortsatte. Matrestene de andre dagene ble da kastet i restavfallet. Men utpå vinteren så vi at komposten kom skikkelig i gang, og da kastet vi matrester i komposten hver dag igjen. Siden rutinene om å kildesortere matavfall var godt innlært, så var det lett å starte opp igjen med å kaste matavfallet i komposten hver dag. Vi har også lært at det er viktig å lufte jorden med en kompoststake. Dette er det de voksne som oftest gjør.

Noen barn som er med for å tømme matavfallet.

På bildet over ser vi at barna tømmer posen med dagens matavfall.

På dette bildet ser vi at barna har på strøs etter å ha kastet matavfallet.
Barn og voksne har også lært at vi må ha oppi tørt strø etter at vi har kastet matavfallet oppi komposten(1/4 strø).

Økosystem:

En av avdelingene ville prøve å lage et eget lite økosystem i prosjektets oppstart(mai). De hentet bark, blader, kongler, sopp og lagt det i et glass. Senere den høsten når de så i glasset igjen, var alt blitt til jord. Dette var i november. Barna ville da prøve å legge oppi noe annet også; en epleskrott, litt papir og en plastkort. Nå skulle de se hva som skjedde med de tre tingene etter at de fikk ligge der en stund. Blir det jord av alle disse tre tingene? Spennende å følge med på for barna. Papiret og epleskrotten ble borte, men ikke plastkorten.

Miljøsamlinger:

De to avdelingene med de eldste barna hadde også miljøsamlinger i prosjektperioden. Her la de forskjellig søppel utover gulvet, og så skulle barna legge søppelet i den riktige avfallsdunken. Dette gikk oftest veldig bra og vi ser at barna lærer fort. De voksne lærer også barna at det blir laget nytt papir av det papiret vi kaster. Undring mellom barn og voksne også her.

Papirkast:

Hver avdeling kaster papir i egen beholder/kasse på avdelingen. Når den er blitt full er barna med og kaster dette i den store papircontaineren vi har utenfor barnehagen.

Siden den store papircontaineren ikke tømmes så ofte av kommunen, og det blir kastet endel store esker fra matvarer og andre varer til barnehagen, hender det at det er lite plass når avdelingene skal tømme vår lille eske. Da er det flott at vi har 3-åringene (de yngste på storbarnsavdeling) som kan hjelpe til med å lage plass. På bildet under kan vi se at de hopper på eskene for å presse det bedre sammen.

Annet avfall:

Alle avdelingene samler søppelet de finner når de er på de ukentlige turene (j.fr fagområdet 3.4 natur, miljø og teknikk og 3.6 Nærmiljø og samfunn i Rammeplan). Søppelposen henger lett tilgjengelig utenpå tursekken. De eldste på småbarnsavdelingen er også blitt veldig flinke til å se etter søppel når vi går på turer utenfor barnehagen. På bildet under er det 2 gutter på 2,5 år som plukker søppel.

Gutta plukker søppel.

Vi kaster glass i glasscontaineren.

Kunst av gjenbruk:

I prosjektet med fokus på avfall og kildesortering, har vi også hatt gjenbruk som tema. Vi er opptatt av å tenke gjenbruk når vi har hatt bl.a formingsaktiviteter, tilstelninger med foreldre og annet. Her er et glimt av en påskeaktivitet.

Vi samlet sammen gamle aviser fra pauserommet til de voksne og barna klippet dem i strimler.

Etter all klipping var ferdig, laget vi en limgrøt av hvetemel og vann. For å få en form som skulle ligne på egg, brukte vi ballonger vi hadde i barnehagen. Barna smurte dette limet utenpå den oppblåste ballongen og klistre så en og en strimmel avisopapir på(pappmasje).

Når alt var tørket, sprakk vi ballongene (de som ikke allerede hadde mistet lufta) og så malte barna de utenpå. De fikk velge farger selv, men det ble gjennomgående rødt, oransje eller gult. Når vi har fått varmmat har det ofte vært aluminiumsfolie over for å holde på varmen. Dette har vi tatt vare på og vi brukte det som underlaget for vannet og bomullen som barna har sådd karsefrø i. Fine blomsterpotter ble det☺

Å bruke “passe nok:”

Når vi begynte med miljøprosjektet med avfall og kildesortering, fikk vi også inspirasjon til å lære barna å bruke “passe nok” med papir og såpe når de var på toalettet, etter å ha besøkt en annen Grønt Flagg barnehage. Vi hadde også opplevd at mange av barna tok masse såpe for å få mye skum og de tok ut veldig mange tørkepapir når de tørket hendene. Vi hang da opp plakater med smilefjes for hva som var riktig og surt fjes for det som var galt. Eks litt såpe var avbildet sammen med et smilefjes, mens mye papir var avbildet med et surt fjes:

Barna lærte dette raskt og de eldste barna passet på at det foregikk riktig. Hvis noen tok for mye papir eller såpe, så sier gjerne de andre barna ifra.

En av de ansatte fikk da ideen om at de eldste kunne være miljøpoliti. For hver uke var en av de eldste barna miljøpoliti og fikk et skilt rundt halsen der det stod MILJØPOLITI. Dette barnet passet på at de andre barna tok passe nok med både såpe og tørkepapir. Et snilt men observerende politi☺

Foreldreinformasjon:

Vi har gjennom prosjektet lagt ut info på barnehagen hjemmeside, med bl.a miljøtips som for eksempel skylle, brette og stappe melkekartonger (6 kartonger i den 7.) og kaste ikke papiret i restavfallet. Og en oppfordring til foreldrene om å bruke glass og metallcontaineren som står like ved barnehagen uteområdet. Vi har også fått tilbakemeldinger fra flere foreldre om at de får klare meldinger fra barna sine om at de må kaste papir og glass på riktig sted. Barna vil også delta når foreldre f.eks skal kaste flasker i glasscontaineren. Foreldrene får litt opplæring hjemme.

Foreldrene har også fått info fra avdelingene og på foreldremøter om hvordan vi jobber med Miljøspiren underveis i prosjektet.

Konklusjon:

Miljøjobbingen må forenkles for de yngste, dvs aldersgruppen 1-2,5 år. De mestrer godt å jobbe med å rydde søppel på tur og sortere noe avfall. De kan også være med å kaste glass, metall, papir og matavfallet.

For barna 3-6 år er lettere å få barna med på ulike aktivitetene, være med å gi de ny kunnskap og så lærer de seg rutineene raskt. De husker godt og rutineene sitter. De minner også hverandre på hva vi skal gjøre osv (papirfly, appelsinskall). Barna synes det er spennende med miljø og søppel.

Vi voksne må kontinuerlig ha dette i fokus og være beviste på å ta barna aktivt med og ikke bare automatisk gjøre det selv. Viktig at barnehagen har noen spesielt engasjerte voksne som drar også☺

Vi voksne må tillate oss å prøve å feile. F.eks komposten. Vi har prøvd oss frem for hvor mye mat vi kunne kaste om gangen, bløt/tørr mat, hva må vi gjøre når komposten virker kald.. osv. Her har personalet erfart og tilegnet seg ny nyttig kunnskap

Arbeidet med kildesortering og avfall gir barna førstehåndserfaringer. Learning by doing! Dette er det beste utgangspunktet for at barna skal lære. Barna hos oss har deltatt aktivt sammen med de voksne, og de medvirker på sin måte slik at de får ny kunnskap om hvordan vi kan bruke opp igjen ting vi egentlig tenkte kaste, hvordan omdanne matrester til jord og hvordan ta vare på naturen rundt oss med å plukke søppel. Det har også vært en lærerik prosess for personalet, med å prøve seg frem spesielt med komposten.

De miljøregler vi har bestemt for vår barnehage gjennom dette prosjektet er:

- 1) Ha alltid med en søppelpose på tur og plukk søppelet du finner.*
- 2) Kast alt av matrester, unntatt sitrusfrukter, i matavfallsbeholderen.*
- 3) Papirfly lager vi ikke av hvite kopiark, men av reklamepapir.*
- 4) Vi bruker passe nok med såpe og tørkepapir.*

11.06.12

Kristin Myhren Ødegård,

Daglig leder ved Nesåsen Barnehage BA

Tlf 67 98 91 20

Epost: nesaasen.barnehage@online.no

Hjemmeside: www.nesaasen.barnehage.no